

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยหาความสัมพันธ์ (correlational research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของบิดามารดา ได้แก่ ประวัติการถูกทารุณกรรมในวัยเด็ก ประวัติการใช้ความรุนแรงในครอบครัว อายุ ปัจจัยด้านบริบทของแหล่งความเครียดและการสนับสนุน ได้แก่ การศึกษา รายได้ อาชีพ สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และปัจจัยด้านคุณลักษณะเฉพาะของเด็ก ได้แก่ พื้นฐานทางอารมณ์ของเด็ก ที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรวัยก่อนเรียน โดยศึกษาในกลุ่มบิดาหรือมารดาของนักเรียนชั้นอนุบาล 1-3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ประชากร คือ บิดาหรือมารดาที่มีสถานภาพการสมรสคู่ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1-3 ปีการศึกษา 2544 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีจำนวน 1,795 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดขนาดตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บิดาหรือมารดาของนักเรียนชั้นอนุบาล 1-3 ปีการศึกษา 2544 ที่มีสถานภาพการสมรสคู่ และกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 180 คน ซึ่งกำหนดโดยใช้ power analysis โดยลำดับดังนี้คือ (Polit, 1996)

หาขนาดของความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเรื่องที่จะศึกษาโดยใช้สูตร

$$Y = R / (1-R)$$

เมื่อ Y = ขนาดของความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเรื่องที่จะศึกษา

R = ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์

การคำนวณครั้งนี้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ขนาดกลาง = .13 (Cohen, 1987 cited in Polit, 1996)

$$\text{แทนค่าในสูตร } \gamma = 13 / (1-13) = .149$$

ดังนั้นขนาดของความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเรื่องที่จะศึกษา
= .149

คำนวณหาค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร

$$N = (L / \gamma) + K + 1$$

เมื่อ N = ขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

L = ค่าที่ได้จากการเปิดตารางสำหรับระดับอัลฟา และอำนาจการทดสอบที่กำหนด
(การคำนวณครั้งนี้ กำหนด อัลฟา = .05 และอำนาจการทดสอบ = .80)

γ = ขนาดของความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเรื่องที่จะศึกษา

K = จำนวนตัวแปรทำนาย

แทนค่าในสูตร

$$N = (15.65 / .149) + 9 + 1 \\ = 115$$

ดังนั้นจึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง = 115 คน

จากการคำนวณโดยใช้ power analysis ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 115 คน

นอกจากนั้นโพลิท (Polit, 1996) ได้กล่าวถึงการคำนวณจากการใช้ อัตราส่วน จำนวนตัวแปรอิสระ ต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างของสถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ (simultaneous regression analysis) ที่ใช้ อัตราส่วน จำนวนตัวแปรอิสระต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 1:20 ในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวนตัวแปรอิสระทั้งหมด 9 ตัวแปร ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยจำนวน 180 คน จากประชากร 1,795 คน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อป้องกันการสูญหายของแบบสอบถาม เป็น 200 ราย และจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ราย เมื่อนำมา คำนวณหาอำนาจการทดสอบโดยแทนค่าในสูตร

$$200 = (L/149) + 9 + 1$$

$$L = 28.31$$

เมื่อเปิดตารางจะได้ค่า power = .97 ที่ $\alpha = .05$

ซึ่งแสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้มีความเหมาะสม คือมีโอกาสที่จะเกิด type I error เท่ากับ .05 และมีโอกาสเกิด type II error เท่ากับ .03

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 แบ่งโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่เปิดสอนชั้นอนุบาล ตามพื้นที่ของอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 กลุ่มโรงเรียนในเขตเทศบาล มี 3 โรงเรียน มีนักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 710 คน

2.1.2 กลุ่มโรงเรียนนอกเขตเทศบาล มี 24 โรงเรียน มีนักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 1085 คน

2.2 จาก 2 พื้นที่ของอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี กำหนดตัวอย่างตามสัดส่วน นักเรียนชั้นอนุบาล ในแต่ละพื้นที่ให้ได้จำนวน 200 คน ดังนี้

โรงเรียนในเขตเทศบาล มีจำนวนนักเรียนรวม 710 คน

$$\therefore \text{กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนได้} = \frac{710 \times 200}{1795}$$

$\therefore$ ต้องสุ่มตัวอย่างบิดาหรือมารดาของนักเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล = 80 คน

โรงเรียนนอกเขตเทศบาล มีจำนวนนักเรียนรวม 1085 คน

$$\therefore \text{กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนได้} = \frac{1085 \times 200}{1795}$$

$\therefore$ ต้องสุ่มตัวอย่างบิดาหรือมารดาของนักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล = 120 คน

2.3 สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เพื่อเลือกโรงเรียนจาก 2 พื้นที่ของ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่คำนวณได้ดังนี้

2.3.1 ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สุ่มได้โรงเรียนต่อไปนี้

สุ่มครั้งที่ 1 ได้โรงเรียนวัดจันทนาราม มีจำนวนนักเรียน 142 คน

$$\text{คิดสัดส่วนจำนวนนักเรียน} = \frac{142 \times 80}{605} \quad \text{ได้จำนวน 19 คน}$$

สุ่มครั้งที่ 2 ได้โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี มีจำนวนนักเรียน 463 คน

$$\text{คิดสัดส่วนจำนวนนักเรียน} = \frac{463 \times 80}{605} \quad \text{ได้จำนวน 61 คน}$$

∴ จำนวนนักเรียนรวมจาก 2 โรงเรียนเท่ากับ 80 คน ให้บิดาหรือมารดาของนักเรียนที่มีสถานภาพสมรสคู่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีจับฉลากให้ได้จำนวนตามสัดส่วนที่คำนวณไว้

2.3.2 นอกเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สุ่มได้โรงเรียนต่อไปนี้

สุ่มครั้งที่ 1 ได้โรงเรียนบ้านชำโสม มีนักเรียน 43 คน

$$\text{คิดสัดส่วนได้เท่ากับ} = \frac{43 \times 120}{291} = 18 \text{ คน}$$

สุ่มครั้งที่ 2 ได้โรงเรียนวัดแสง มีนักเรียน 63 คน

$$\text{คิดสัดส่วนได้เท่ากับ} = \frac{63 \times 120}{291} = 26 \text{ คน}$$

สุ่มครั้งที่ 3 ได้โรงเรียนวัดพลับพลา มีนักเรียน 95 คน

$$\text{คิดสัดส่วนได้เท่ากับ} = \frac{95 \times 120}{291} = 39 \text{ คน}$$

สุ่มครั้งที่ 4 ได้โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส มีนักเรียน 90 คน

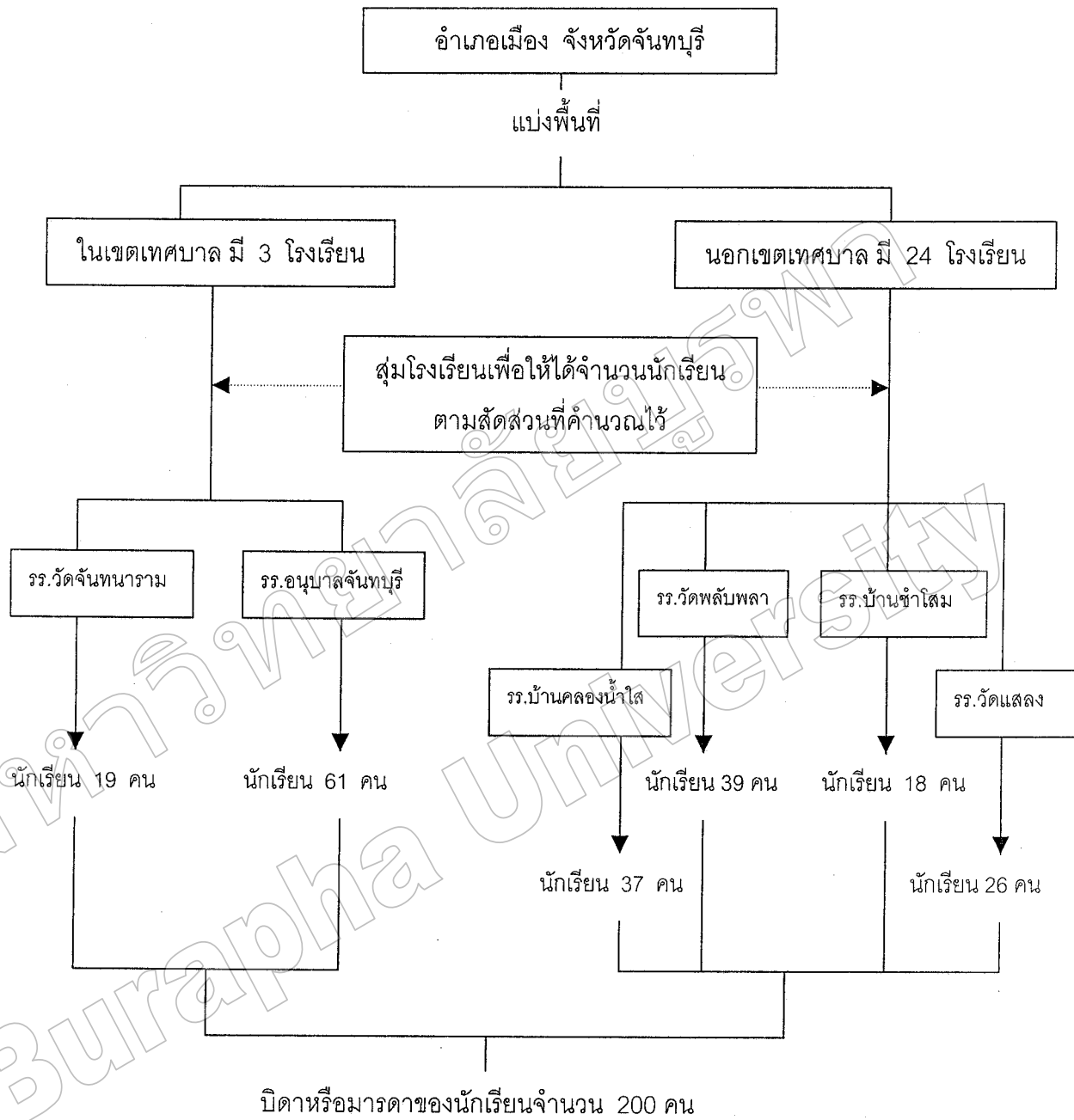
$$\text{คิดสัดส่วนได้เท่ากับ} = \frac{90 \times 120}{291} = 37 \text{ คน}$$

∴ จำนวนนักเรียนรวมจาก 5 โรงเรียนเท่ากับ 120 คน ให้บิดาหรือมารดาของนักเรียนที่มีสถานภาพสมรสคู่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีจับฉลากให้ได้จำนวนตามสัดส่วนที่คำนวณได้

สรุป ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน

นอกเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน

รวมตัวอย่างบิดาหรือมารดาที่สอบถามในการวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 200 คน

ภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบิดามารดา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของบิดามารดา ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้อาชีพ ลักษณะครอบครัว ประวัติการถูกทารุณกรรมในวัยเด็ก และประวัติการใช้ความรุนแรงในครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบประเมินสัมพันธภาพของคู่สมรส ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมแบบประเมินสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสของ วัจนี ไทงาม (2539) โดยเพิ่มเติมในเรื่องของเพศสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส จำนวน 2 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 12 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นข้อคำถามเชิงบวก 6 ข้อ และข้อคำถามเชิงลบ 6 ข้อ โดยให้บิดาหรือมารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้เกณฑ์ประเมินแบบการประมาณค่า 5 ระดับ โดยข้อความที่มีความหมายไปในทางบวกให้คะแนนดังนี้คือ

ไม่เป็นความจริงเลยให้	1 คะแนน
เป็นความจริงบ้างเล็กน้อยให้	2 คะแนน
เป็นความจริงเพียงครึ่งหนึ่ง	3 คะแนน
เป็นความจริงส่วนมากให้	4 คะแนน
เป็นความจริงมากที่สุดให้	5 คะแนน
ข้อความที่มีลักษณะด้านลบให้คะแนนดังนี้	
ไม่เป็นความจริงเลยให้	5 คะแนน
เป็นความจริงบ้างเล็กน้อยให้	4 คะแนน
เป็นความจริงเพียงครึ่งหนึ่ง	3 คะแนน
เป็นความจริงเป็นส่วนมากให้	2 คะแนน
เป็นความจริงมากที่สุดให้	1 คะแนน

คะแนนรวมต่ำสุด ถึง คะแนนรวมสูงสุด เท่ากับ 12 - 60 คะแนน คะแนนรวมที่สูงแสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาดี คะแนนรวมมีค่าต่ำ ถือว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาไม่ดี และสามารถแบ่งระดับสัมพันธภาพของคู่สมรสเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

คะแนน 12 - 28 หมายถึง สัมพันธภาพของคู่สมรสอยู่ในระดับดี

คะแนน 29 - 44 หมายถึง สัมพันธภาพของคู่สมรสอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 45 - 60 หมายถึง สัมพันธภาพของคู่สมรสอยู่ในระดับไม่ดี

ความตรง (validity) ของเครื่องมือของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างในชีวิตสมรสของ วังนี ไทรงาม ได้มีการปรับปรุงมาจากแบบสอบถามสัมพันธภาพในชีวิตสมรสของ สฤณี จันทรหอม โดยเมื่อมีการปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้คือ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงอัมพร โอตระกูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ แสงฉาย ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาอนามัยแม่และเด็ก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และรองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำภาควิชา สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างในชีวิตสมรส ของ วังนี ไทรงาม พบว่ามีค่าความเที่ยง 0.86

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างในชีวิตสมรสของ วังนี ไทรงาม (2539) มาพัฒนา โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหา บทความ งานวิจัย และแบบสอบถามต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ สัมพันธภาพของคู่สมรส
2. ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างชีวิตสมรสของ วังนี ไทรงาม ซึ่งมีข้อคำถาม 10 ข้อ ประกอบด้วย สัมพันธภาพด้านต่าง ๆ คือ ความพึงพอใจในชีวิตสมรส ความสอดคล้องของความคิด การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความรับผิดชอบร่วมกันของคู่สมรส ซึ่งในการนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้พบว่า ข้อคำถามยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาสัมพันธภาพด้านเพศสัมพันธ์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตการสมรส เช่นกัน ผู้วิจัย จึงได้เพิ่มข้อคำถาม ในด้านนี้ 2 ข้อ โดยได้นำเสนอประธาน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและแก้ไข

3. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วตา คณะวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 แพทย์หญิงวรรณุช โกศาคร หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

3.3 นายแพทย์อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์ จิตแพทย์เด็ก โรงพยาบาลชลบุรี

3.4 นางสาวนิตยา ชันติลาภพันธ์ นักจิตวิทยา โรงพยาบาลพระปกเกล้า
จันทบุรี

3.5 นางสาวพรฤดี นิธิรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลชุมชน
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

4. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และทำการ
ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะ
คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่บิดามารดาที่มีบุตรอายุ 3 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน ที่ศึกษาอยู่ใน
ชั้นอนุบาล 1-2 โรงเรียนวัดเนินสูง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาค่า
อำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับ
คะแนนรวม (item total correlation) ซึ่งหลังจากที่นำไปทดลองใช้ พบว่า แบบสอบถามมีค่า
อำนาจจำแนก ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้อยู่ระหว่าง .43-.82 รายละเอียดดังตาราง ในภาคผนวก ก

6. นำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ทั้ง 12 ข้อ มาหาค่าความ
เชื่อมั่นโดยใช้ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ตรวจสอบ ก่อนนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

ส่วนที่ 3 แบบประเมินลักษณะพื้นฐานอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียน ประเมินโดยแบบประเมิน
ที่ดัดแปลงมาจากแบบประเมินพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนของ วัจนี ไทรงาม
(2539) ซึ่งพัฒนามาจากแบบประเมินของ อรรถธรณ จิตสุภวัฒน์ (2529) ซึ่งแปลและเรียบเรียง
มาจากแบบประเมินพื้นฐานทางอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียนของ แมคเดวิด และคาร์ลีย์
(Macdavid & Carley) มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 69 ข้อ ประกอบด้วยพื้นฐานอารมณ์ของ
เด็ก 6 ด้าน ซึ่งเป็นพื้นฐานอารมณ์ด้านที่จะนำมาจำแนกลักษณะเด็ก อันได้แก่ พื้นฐานอารมณ์
ด้านระดับกิจกรรม ความสม่ำเสมอทางสรีระ ปฏิกริยาตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งเร้า ความ
สามารถในการปรับตัว ความรุนแรงในการตอบสนองและลักษณะอารมณ์ โดยให้บิดาหรือ
มารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้คือ

ข้อความที่เป็นไปในทางบวก ให้คะแนนพฤติกรรมที่แสดงออกมาเรียงตามลำดับ ดังนี้

กระทำสม่ำเสมอเป็นประจำ

1 คะแนน

กระทำเป็นส่วนมาก

2 คะแนน

บางครั้งกระทำบางครั้งไม่กระทำเท่า ๆ กัน	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้งจึงกระทำ	4 คะแนน
แทบจะไม่กระทำเลย	5 คะแนน

ข้อความที่ไปทางลบ ให้คะแนนพฤติกรรมที่แสดงออกมาเรียงตามลำดับ ดังนี้

กระทำสม่ำเสมอเป็นประจำ	5 คะแนน
กระทำเป็นส่วนมาก	4 คะแนน
บางครั้งกระทำบางครั้งไม่กระทำเท่า ๆ กัน	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้งจึงกระทำ	2 คะแนน
แทบจะไม่กระทำเลย	1 คะแนน

แบบวัดพื้นฐานอารมณ์ได้ภัยก่อนเรียน แบ่งความถี่ของพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกเป็น 5 ระดับคือ

แทบจะไม่แสดงเลย หมายถึง พฤติกรรมนั้นบุตรของท่านแทบจะไม่แสดงเลย
(แสดงประมาณ 0-1 ครั้ง / สัปดาห์)

นาน ๆ ครั้งจึงจะแสดง หมายถึง พฤติกรรมนั้นบุตรของท่านนาน ๆ ครั้งจึงแสดง
(แสดงประมาณ 2-3 ครั้ง / สัปดาห์)

บางครั้งแสดง บางครั้งไม่แสดง หมายถึง พฤติกรรมนั้นบุตรของท่านบางครั้งแสดง
บางครั้งไม่แสดงเท่า ๆ กัน
(แสดงประมาณ 4-5 ครั้ง / สัปดาห์)

แสดงเป็นส่วนมาก หมายถึง พฤติกรรมนั้นบุตรของท่านแสดงเป็นส่วนมาก
(แสดงประมาณ 6-7 ครั้ง / สัปดาห์)

แสดงเป็นประจำ หมายถึง พฤติกรรมนั้นบุตรของท่านแสดงเป็นประจำ
(แสดงประมาณ 8 ครั้ง / สัปดาห์)

พิสัยของคะแนน คะแนนรวมต่ำสุด ถึง คะแนนรวมสูงสุด เท่ากับ 51 - 255 สำหรับ
ความหมายของคะแนนพื้นฐานอารมณ์แต่ละด้าน มีดังนี้คือ

ด้านการปฏิบัติตัวเป็นเวลา คะแนนต่ำ หมายถึง ปฏิบัติตัวเป็นเวลามาก

คะแนนสูง หมายถึง ปฏิบัติตัวเป็นเวลาน้อย

ด้านปฏิกิริยาตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งเร้าใหม่

คะแนนต่ำ หมายถึง ตอบสนองเชิงยอมรับ

คะแนนสูง หมายถึง ตอบสนองเชิงปฏิเสธ

ด้านความสามารถในการปรับตัว คะแนนต่ำ หมายถึง ปรับตัวได้ดี, เร็ว

คะแนนสูง หมายถึง ปรับตัวไม่ดี, ช้า

ด้านความรุนแรงของการตอบสนอง คะแนนต่ำ หมายถึง ลักษณะอารมณ์ดี, ร่าเริง

คะแนนสูง หมายถึง ลักษณะอารมณ์ไม่ดี,

ไม่ร่าเริง

คะแนนรวมมาก หมายถึงเด็ก มีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์เป็นเด็กเลี้ยงยาก

คะแนนรวมน้อย หมายถึงเด็ก มีลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์เป็นเด็กเลี้ยงง่าย และจากคะแนน สามารถแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538)

คะแนน 51 - 118 คะแนน หมายถึง เด็กมีลักษณะค่อนข้างเลี้ยงง่าย

คะแนน 119 - 186 คะแนน หมายถึง เด็กมีลักษณะปานกลาง

คะแนน 187 - 255 คะแนน หมายถึง เด็กมีลักษณะค่อนข้างเลี้ยงยาก

เครื่องมือชุดนี้ อรวรรณ ลีตลภูวัฒน์ เป็นผู้แปลและเรียบเรียงมาจากแบบวัดพื้นฐานอารมณ์ของ แมคเควิต และคาเรย์ เมื่อ พ.ศ. 2529 มีการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้คือ ศาสตราจารย์แพทย์หญิงเพ็ญศรี พิชัยสนธิ หัวหน้าภาควิชาอนามัยแม่และเด็ก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และคุณพรรณี แสงชูโต นักจิตวิทยาประจำโรงพยาบาลราชานุกูล หลังจากนั้น วังนี ไทรงาม ได้นำมาปรับปรุงเพื่อให้สะดวกต่อการตอบ หลังจากมีการปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้คือ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงอัมพร ไชตระกูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ แสงฉาย ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาอนามัยแม่และเด็ก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และรองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ด้านความเที่ยงของแบบวัดพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนชุดนี้ วังนี ไทรงาม ได้นำไปหาค่าความเที่ยง โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดชุดนี้เท่ากับ 0.76

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบวัดพื้นฐานอารมณ์ของ วังนี ไทรงาม ไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มบิดาหรือมารดาที่มีบุตรอายุ 3 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1-2 โรงเรียนวัดเนินสูง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน หลังจากนั้นได้ทำการปรับปรุง แบบสอบถามโดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ระหว่าง .20 - .71 และมีข้อคำถาม 4 ข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า .2 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ไม่สามารถตัดออกได้ จึงได้ทำการปรับคำถามให้ชัดเจนขึ้น

หลังจากนั้นนำไปเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อ ขอคำแนะนำ แก้ไข และนำข้อคำถามที่ได้ทั้งหมด 51 ข้อไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค รายละเอียดดังตารางในภาคผนวก ค หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบใช้แล้วไปเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และนำไปจัดพิมพ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลต่อไป

ส่วนที่ 4 แบบประเมินแนวโน้มการทารุณกรรมเด็กโดยบิดาหรือมารดาประเมินโดยใช้แบบประเมินแนวโน้มการทารุณกรรมเด็กที่พัฒนามาจากแบบประเมินแนวโน้มการทารุณกรรมเด็ก CAPI ของ มิลเนอร์ (Milner, 1994) ซึ่งสร้างขึ้นโดยอยู่บนพื้นฐานของปัญหาที่ใช้ในการทำนายความรุนแรง จากปัจจัย 6 ด้าน ได้แก่ ความเครียด (distress) ความเข้มงวด (rigidity) การไม่มีความสุขในชีวิต (unhappiness) ปัญหาที่เกิดจากเด็กและตนเอง (problems with child and self) ปัญหาจากครอบครัว (problem with family) และปัญหาจากบุคคลอื่น ๆ (problem with other) มีข้อคำถามทั้งหมด 160 ข้อ ให้บิดาหรือมารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาให้เหมาะสมกับลักษณะครอบครัวไทย ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยมีคำถามทางด้านบวกและลบ

เกณฑ์การให้คะแนน

คำถามด้านบวก	เห็นด้วย	ให้ 0 คะแนน
	ไม่เห็นด้วย	ให้ 1 คะแนน
คำถามด้านลบ	เห็นด้วย	ให้ 1 คะแนน
	ไม่เห็นด้วย	ให้ 0 คะแนน

คะแนนรวมต่ำสุด ถึง คะแนนรวมสูงสุด เท่ากับ 0 - 160 คะแนน จากคะแนนรวมสามารถสรุปผลแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตร ดังนี้คือ ผลรวมของคะแนนคะแนนรวมน้อย แสดงว่า มีแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรวัยก่อนเรียนน้อย คะแนนรวมมากแสดงว่ามีแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรวัยก่อนเรียนมาก และจากคะแนนรวมสามารถแบ่งระดับแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงด้านร่างต่อบุตรวัยก่อนเรียนออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

คะแนน 0 - 11 หมายถึง มีแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรอยู่ในระดับต่ำ

คะแนน 12 - 22 หมายถึง มีแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 23 - 33 หมายถึง มีแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตร
อยู่ในระดับสูง

แบบประเมินแนวโน้มการทารุณกรรมเด็กของ มิลเนอร์ มีการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาความตรง (validity) โดยการหาความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) มีการศึกษาโดยแยกตามปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านความรู้และทัศนคติ ปัจจัยด้านพฤติกรรม ซึ่งส่วนใหญ่พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่าง CAP กับ ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ความตรงในการทำนาย (predictive validity) แยกเป็น 2 แบบ คือ ความตรงร่วมสมัย (concurrent prediction) โดยพบว่าแบบประเมินสามารถตรวจพบบิดามารดาที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในการทารุณกรรมเด็กด้านร่างกาย และระดับของความรุนแรงและสามารถแยกกลุ่มที่ทารุณกรรมเด็ก กับกลุ่มที่ไม่ทำทารุณกรรมได้ และความตรงในการทำนาย (future prediction) พบว่าจากการศึกษาวิจัยในอนาคต (perspective study) ในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาที่ทดสอบพบว่ามีความเสี่ยงต่อการทำทารุณกรรมในโครงการของโรงพยาบาล จำนวน 42 คน ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับคะแนนจาก CAPI

การหาความเที่ยง ใช้คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson-20 (KR-20)) ได้เท่ากับ 0.92-0.95 และใช้วิธีการแบ่งครึ่ง (split-half method) ได้เท่ากับ 0.96 - 0.98 ส่วนความเที่ยงตามเวลา (temporal stability) ใช้ test-retest โดยการนำไปใช้กับกลุ่มบุคคลทั่วไป และหาความตรงในระยะเวลา 1 วัน 1 สัปดาห์ 1 เดือน และ 3 เดือน ได้ค่าความเที่ยง (reliabilities) เท่ากับ 0.91, 0.90, 0.83, และ 0.75

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินแนวโน้มการทารุณกรรมเด็กของ มิลเนอร์ มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ งานวิจัย เครื่องมือวิจัย และแบบประเมินแนวโน้มการทารุณกรรมเด็กของ มิลเนอร์ (Milner, 1994) ที่เกี่ยวกับการเป็นบิดามารดา
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวิจัยทางการแพทย์และเครื่องมือทางพฤติกรรมศาสตร์ และนำแนวทางไปใช้ในการพัฒนาแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้ว เสนอประธาน และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะ แก้ไขปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปตรวจสอบความเกรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

- 4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วดา คณะวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 4.2 แพทย์หญิงวรรณุช โกศาคร หัวหน้ากลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
- 4.3 นายแพทย์อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์ จิตแพทย์เด็ก โรงพยาบาลชลบุรี
- 4.4 นางสาวนิตยา ชันติลาภพันธ์ นักจิตวิทยา โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
- 4.5 นางสาวพรฤดี นิธิรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลชุมชน วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
5. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และทำการปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองให้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่กลุ่มบิดาหรือมารดาที่มีบุตรอายุ 3 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1-2 โรงเรียนวัดเนินสูง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item total correlation) ซึ่งหลังจากที่นำไปทดลองใช้ พบว่าแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนก เป็นค่าที่ยอมรับได้อยู่ระหว่าง .2 - .9 รายละเอียดดังตารางในภาคผนวก ค
7. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้มาหาค่าความเชื่อมั่น
8. ของแบบสอบถามโดยใช้สูตร ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson - 20 (KR-20)) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .90
9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบก่อนนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี โรงเรียนวัดจันทนาราม โรงเรียนวัดพลับพลา อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส โรงเรียนวัดแสง โรงเรียนบ้านท่าโสม อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เพื่อขออนุญาตดำเนินการศึกษา และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. นำหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ไปเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มโรงเรียนตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี โรงเรียนวัดจันทนาราม โรงเรียนวัดพลับพลา อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส โรงเรียนวัดแสง โรงเรียนบ้านชำโสม แนะนำตัวต่อครูและนักเรียน และชี้แจงรายละเอียดในการทำแบบสอบถามให้ครูประจำชั้นทราบ ในกรณีที่บิดาหรือมารดาเป็นผู้พาเด็กมาส่งที่โรงเรียนผู้วิจัยรพบบิดาหรือมารดาที่มาส่งนักเรียนในตอนเช้าและผู้วิจัยชี้แจงการทำแบบสอบถามให้บิดาหรือมารดาทราบด้วยตนเองและให้นำแบบสอบถามมาส่งคืนโดยฝากมากับนักเรียนหรือนำมามอบให้ครูประจำชั้นในวันถัดไป หรือภายใน 1 สัปดาห์ ในกรณีที่บิดาหรือมารดาไม่ได้มาส่งนักเรียนด้วยตนเองผู้วิจัยให้ผู้ปกครองที่มารับนักเรียนนำแบบสอบถามกลับไปให้บิดาหรือมารดาตอบ โดยมีคำชี้แจง และคำแนะนำในการทำแบบสอบถามแบบไปด้วย

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยติดตามการส่งแบบสอบถามกลับจากบิดาหรือมารดาของนักเรียนในวันถัดมา และส่งหนังสือติดตามในรายที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาภายใน 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบ นำมาลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อตอบวัตถุประสงค์และพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้ และนำเสนอโดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพรรณนา (descriptive statistics) เสนอในรูป จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด
2. สถิติวิเคราะห์ (analytical statistics) วิเคราะห์ปัจจัยแต่ละปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการเป็นบิดาหรือมารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรวัยก่อนเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์คือการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ (simultaneous regression analysis) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (regression coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์ (b) จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และค่า R^2 จะบ่งชี้ว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงไร (ร้อยละเท่าใด) หลังจากนั้นนำมาสร้างสมการในการทำนายแนวโน้มการเป็นบิดาหรือมารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรวัยก่อนเรียน